

TYGODNIK INFORMACYJNY

na powiat Garwoliński.

Treść numeru:

163. Orędzie Naczelnika Państwa z okazji otwarcia Sejmu Ustawodawczego.
164. Dekret o odpowiedzialności za uchylenie się od służby wojskowej.
165. W sprawie płacenia podatków.
166. W sprawie pobytu wychodźców z Litwy i Białej Rusi na terytorjum Państwa Polskiego.
167. W sprawie uruchomienia wytwórni materiałów budowlanych.
168. W sprawie zakupu materiałów budowlanych.
169. W sprawie zjazdu na wiec mający się odbyć w Garwolinie dla omówienia kwestji odbudowy.
170. Rozporządzenie w sprawie konsumpcji mleka.
171. Dekret w przedmiocie jednostki monetarnej waluty polskiej.
172. Rozporządzenie o zniesieniu sekwestru na szczytach i włości kołskie i utrzymanie ograniczeń przewozowych na wyroby z tych surowców.
173. W sprawie zgłaszania wykłyny.

174. Postanowienie Inspektoratu Skarbowego w sprawie nałożenia kar za tajne gorzelnictwo.
175. W sprawie warunków utrzymania służby folwarcznej.
176. O przyjmowaniu ochotników na majstów rusznikarskich.
177. O powołaniu Komisji Rejestracji Stat. Miejskich w Garwolinie.
178. W sprawie zapobiegania gorączce połogowej.
179. O zjeździe delegatów Straży Ogniowych pow. Garwolińskiego.
180. W sprawie rozdzielania Gminom Żydowskim sum pozostałych jako zysk ze sprzedaży cukru Wielkonoconego z r. 1917.
181. O zatrzymanym koniu.
182. Wybrani sołtysi gm. Sobolew.
183. Wykaz złożonych darów na Lwów.
184. Ogłosz. w sprawie protestu przeciwko wyborom do Sejmu Ustawodawczego.

163,

Otwarcie Sejmu Ustawodawczego.

W niedzielę 9 lutego z okazji otwarcia Sejmu Ustawodawczego Rzeczypospolitej Polskiej odbyło się nabożeństwo w Kościele Katedralnym, oraz poświęcenie Sali Sejmowej. 10 lutego przy otwarciu Sejmu Naczelnik Państwa Józef Piłsudski odczytał orędzie następujące, które niemal po każdym zdaniu było przerywane rzeszami oklaskami.

Panowie Posłowie!

Półtora wieku walk, krwawych nieraz i ofiarnych, znalazło swój tryumf w dniu dzisiejszym. Półtora wieku marzeń o wolnej Polsce czekało swego ziszczenia w obecnej chwili. Dzisiaj mamy wielkie święto narodu, święto radości po długiej, ciężkiej nocy cierpień.

W tej godzinie wielkiego serc polskich bicia czuję się szczęśliwym, że przypadł mi zaszczyt otwierać Sejm polski, który znowu będzie domu swego ojczystego jedynym panem i gospodarzem.

Radość dnia dzisiejszego byłaby stokroć większą, gdyby nie troska, że zbieracie się w chwili niezwykle ciężkiej. Po długiej i niszczącej wojnie świat cały, a z nim i Polska, czekają z tęsknotą upragnionego pokoju. Tęsknota ta w Polsce dziś złożyć się nie może.

Synowie ojczyzny muszą iść, aby bronić granic i zabezpieczyć Polsce swobodny rozwój.

Sąsiedzi nasi, z którymi pragnęlibyśmy żyć w pokoju i zgodzie, nie chcą zapomnieć o wiekowej słabości Polski, która tak długo stała otworem dla najazdów i była ofiarą narzucania jej obcej woli przemocą i siłą.

Nie chcemy mieszać się do życia wewnętrznego któregośkolwiek z naszych sąsiadów, lecz pozwolić nie możemy, aby pod jakimkolwiek bądź pozorem, chociażby pod pozorem rzekomego dobrodziejstwa, naruszano nasze prawo do samodzielnego życia.

Nie oddamy ani piędzi ziemi polskiej i nie pozwolimy, aby uszczuplano nasze granice, do których mamy prawo.

Dążności naszych sąsiadów sprawiły, że ze wszystkimi nimi znajdujemy się obecnie w otwartej wojnie, lub co najmniej w stosunkach mocno naprężonych.

Jasną stroną w naszych stosunkach zewnętrznych są zacieśniające się węzły przyjaźni z państwami Koalicji. Głęboka sympatja łączyła już dawniej Polskę ze światem demokratycznym Europy i Ameryki, nie szukającym sławy w podbojach i ucisku innych narodowości, a pragnącym ułożenia stosunków w myśl zasad sprawiedliwości i słuszności.

Sympatja ta spotęgowała się, gdy sławne armje państw sprzymierzonych, druzgocąc o-

statnią potęgę naszych ciemężycieli, wyzwoliły Polskę z niewoli.

Jestem przekonany, że serdeczne uczucia i niezaprzeczona wspólność interesów z temi państwami uczyni niezbędną dla nas z ich strony pomoc—wydatną i skuteczną.

Naród polski przez półtora wieku zmuszony był stosować się do praw, narzuconych przez obcą przemoc. Nie mogąc normować swego życia według własnej woli, zatracił przez ten długi okres poczucie prawa i wiary we własne siły.

Obdarzeni dziś zaufaniem narodu, dać mu macie podstawy dla jego niepodległego życia w postaci prawa konstytucyjnego Rzeczypospolitej polskiej. Na tej podstawie utworzycie rząd oparty o prawa, przez wybrańców narodu ustanowione. Prawa, przez was uchwalone, będą początkiem nowego życia wolnej i zjednoczonej ojczyzny.

Polska, otoczona zewsząd przez wrogów, musi posiadać armję, któraby mogła sprostać swoim ciężkim zadaniom. Macie poprzeć i rozwinąć rozpoczętą budowę wojska tak, aby ojczyzna, zasłonięta piersiami żołnierza, mogła się czuć bezpieczną i przeświadczoną, że honoru jej i praw broni silna i dobrze wyposażona armja.

Wreszcie zwróćcie, panowie, niechybnie baczna uwagę na niedomagania naszego życia gospodarczego, upośledzonego przez gospodarkę obcych i zrujnowanego silnie przez wojnę i okupację. W tej dziedzinie należyte uregulowanie spraw znajdującego się w upadku przemysłu i niezbędnych reform agrarnych w duchu postępu i wielkich demokracji Zachodu, stworzy zdrowe podstawy dla siły duchowej narodu i da trwałe podłoże dla budowy przyszłości.

Życząc panom powodzenia w ich trudnej, i odpowiedzialnej pracy, ogłaszam pierwszy Sejm w wolnej i zjednoczonej Rzeczypospolitej Polskiej za otwarty.

164.

DEKRET.

Na wniosek Rady Ministrów stanowiąc ni-

niejszym aż do odwołania, co następuje:

Winny uchylenia się od służby wojskowej, do której zostanie powołany obwieszczonem publicznie zarządzeniem odpowiedniej władzy,—ulegnie karze więzienia do roku.

Do nakładania w drodze administracyjnej kar za powyższe przestępstwo upoważniony jest Minister Spraw Wewnętrznych, przyczem zastosowanie kary nie uwalnia skazanego od przymusowego zaliczenia do szeregu, o ile okaże się do służby wojskowej zdolnym

Naczelnik Państwa:

(—) **J. Piłsudski.**

Prezydent Ministrów:

(—) **I. J. Paderewski.**

Kierownik Ministerstwa Spr. Wojsk.:

(—) **Wroczyński**

Inżynier-Pułkownik.

Dan w Warszawie, d. 4 lutego 1919 r.

165.

Ministerstwo Skarbu, licząc się z tem; że w bardzo licznych wypadkach ludność notorycznie z pobudek patriotycznych ociągała się z płaceniem podatków do kas okupantów, uznało za wskazane uwzględnić obecnie te pobudki i zarządziło, że wszelkie zaległości w podatkach bezpośrednich, płatnych do końca roku 1918, mają być przyjmowane przez kasy skarbowe bez doliczania kary (odsetek) za zwłokę aż do dnia 28 lutego 1919 roku włącznie.

Z ulgi tej jednak mogą korzystać tylko ci płatnicy, którzy swe zaległości zapłacą w powyższym terminie dobrowolnie. Ponieważ egzekucje podatków nie zostały wstrzymane, lecz przeciwnie, wydano zarządzenia celem jaknaj-energiczniejszego ściągania wszelkich zaległości skarbowych, przeto leży w interesie każdego, kto zalega z podatkami, aby natychmiast uiścił swe zaległości, gdyż każda dalsza nawet najmniejsza zwłoka naraża go nie tylko na przymusowe ściąganie zaległości, ale i na utratę powyższej ulgi.

166.

Na skutek polecenia Min. Spraw. Zewn. z dnia 24. 1. 1919 № 87 zarządza się: prawo pobytu na terytorium Państwa Polskiego odnośnie do wychodźców z Litwy i Białorusi przysługuje jedynie tym, których dokumenta zostaną zaopatrzone w wizy Departamentu Litewsko-Białoruskiego. Postępowanie więc w tym względzie jest następujące: wspomniani wychodźcy mają odnośnie swoje dokumenty złożyć w najbliższym posterunku żandarmerji, który je w drodze służbowej prześle do tutejszego D-wa, celem zawizowania Depart. Litewsko-Białoruskim (Min. spr. zagr.) w Warszawie przy ul. Hipotecznej № 3. Po zawizowaniu przez wyżej wym. władzę zostaną one odesłane z powrotem przez tut. D-wo do odnośnego posterunku, który je nadesłał.

Przy odbiorze dokumentów będą dawane poświadczenia, że dokumenta takiej a takiej treści do wizowania przyjęto.

Zarządzenie to odnosi się nie tylko do wychodźców z Litwy i Białorusi, którzy już pozostają na terytorium Państwa Polskiego, ale i do takich, którzy w przyszłości tutaj przybędą.

167.

Wojna obecna zniszczyła i unieruchomiła Przemysł i Handel w naszym kraju i rzuciła na pastwę głodu tysiące robotników którzy są bez pracy. Aby ułatwić rzeszom tym możliwość zarobkowania, a także aby przygotować materiał budowlany własnego wyrobu, dla mającej się rozpocząć odbudowy i rozbudowy kraju, Ministerstwo Robót Publicznych przez Państwowe Biuro Odbudowy nawołuje wszystkich przemysłowców, aby przystępowali do uruchomienia swych nieczynnych wytwórni materiałów budowlanych, a także w miarę możliwości do zakładania nowych. Kto chce przyjść z pomocą bezrobotnym, a niema na to odpowiednich funduszy, aby uruchomić zniszczoną wytwórnię, niech zwróci się do Państwowego Biura Odbudowy w Garwolinie, a otrzyma wszelkie rady i wskazówki w jaki sposób może wystąpić do Ministerjum Robót Publicznych o udzielenie mu odpowiedniej pożyczki.

168.

W myśl okólnika № 22 z dnia 23. I 1919 r. — przesłanego nam przez Wydział Odbudowy w Warszawie niniejszem komunikujemy, że Sekcja VI Ministerjum Przemysłu i Handlu poleca fabryki p. p. Witwickiego i Feldmana w Kamionnej, oraz trzy odlewnie w Końskich. Fabryki powyższe mają na składzie i mogą odlewać takie artykuły jak rury zlewowe, ruszty, drzwiczki do pieców i t. p. przedmioty, potrzebne do odbudowy kraju.

Sekcja VI prosi o prędkie nadsyłanie zamówień na powyższe przedmioty, gdyż nadmiar zapotrzebować należałoby skierować do innych fabryk uskarżających się na brak roboty.

169.

We czwartek dnia 27 lutego 1919 r., o godzinie 11 rano odbędzie się w Garwolinie w sali kinematograficznej wiec w sprawie odbudowy tutejszej okolicy, zniszczonej wskutek działań wojennych.

PORZĄDEK OBRAD:

- 1) Wybór prezydium zebrania,
- 2) Przemówienie delegata Biura Odbudowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych,
- 3) Omówienie spraw, związanych z organizacją Stowarzyszeń Budowlanych,
- 4) Wnioski i uchwały.

UWAGA W razie zgłoszenia się odpowiedniej ilości członków, nastąpi bezpośrednio po wiecu założycielskie zebranie Stowarzyszenia Budowlanego z siedzibą w Garwolinie.

Cel Stowarzyszeń Budowlanych:

Stowarzyszenia Budowlane tworzą się dla dostarczenia materiałów, potrzebnych do wznoszenia budowli członkom Stowarzyszenia, jak również osobom obcym, o ile członkowie są dostatecznie obsłużeni. Stowarzyszenie podejmuje pośrednictwo w dostawach wymienionych materiałów, kupuje i sprzedaje je na własne ryzyko, wyrabia pewne materiały na własną rękę, oraz podejmuje się wykonywania całych budowli. Stowarzyszenia Budowlane bronią ludność, zniszczoną wskutek działań wojennych przed lichwą budowlaną, zakładają własne sklepy spółkowe i wytwórnie, jak: cegielnie, da-

chówczarnie, wapienniki, tartaki i t. p., zaku-
pują działki leśne i kamieniołomy, regulują ce-
ny na materiały budowlane, a nadewszystko
przyczyniają się do racjonalnej i szybkiej od-
budowy zniszczonych domostw członków Stowa-
rzyszeń Budowlanych.

Stowarzyszenia budowlane korzystają z
przeróżnych przywilejów, szczególne kredyto-
wych, zarówno ze strony rządu, jak i instytucji
publicznych

Co więc dają Stowarzyszenia Budowlane swym
Członkom?

1. Stowarzyszenie Budowlane umożliwia
nabycie tanio dobrych materiałów.
2. Ułatwia i umożliwia przewóz materiałów
budowlanych
3. Chroni od wyzysku spekulantów.
4. Daje sposobność do lokowania gotowi-
zny w pewnym przedsiębiorstwie.
5. Stwarza polski handel i polską produ-
kcję materiałów budowlanych.
6. Łączy w jedną gromadę Członków Sto-
warzyszenia Budowlanego, przyczyniając
się do uspołecznienia i zorganizowania
narodu.

Zakładajcie więc stowarzyszenia budowlane!

Zapisujcie się na członków stowarzyszenia
budowlanego.

Namawiajcie mniej uświadomionych do
chwalebego naśladowania was!!!

170.

Rozporządzenie

Dla zaoszczędzenia spożycia mleka zabra-
niam podawania mleka, kawy białej i wszel-
kich napojów z mlekiem w kawiarniach, cukier-
niach, restauracjach i t. p. od godz 10 rano
do 6 popołudniu.

Zabraniam używania mleka, śmietany,
śmietanki do wyrobu ciastek i kremów.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje od
daty ogłoszenia.

Warszawa, dnia 6 lutego 1919 r.

Minister Aprowizacji:

(—) Antoni Minkiewicz

171.

Dekret

Na wniosek Rady Ministrów postanawiam,
co następuje:

Art. 1.

Jednostka monetarna waluty polskiej otrzy-
ma nazwę „Lech” a setna jej część nazwę
„grosz”.

Art. 2.

Wykonanie tego dekretu porucza się Mini-
strowi Skarbu.

Naczelnik Państwa:

(—) J. Piłsudski.

Prezydent Ministrów:

(—) I. J. Paderewski.

Minister Skarbu:

(—) English.

Dan w Warszawie, dnia 5 lutego 1919 r.

172.

ROZPORZĄDZENIE.

Art. 1.

Na mocy dekretu z dnia 27 stycznia 1919
r. znosi się sekwestr na szczecinę i włosie koń-
skie (ogony i grzywy)

Art. 2.

Utrzymuje się w mocy rozporządzenie, do-
tyczące przewozu wyszczególnionych surowców
i wyrobów z tychże, jako to: szczotki, miotły,
miotelki, pędzle, wyłącznie za pozwoleniami
(przepustkami), wydawanymi przez Wydział
Surowców Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Art. 3.

Winni przekroczenia rozporządzenia w
art. 2 zawartego ulegną, prócz konfiskaty to-
waru, karze przewidzianej w art. 138 Kodeksu
Karnego.

Art. 4.

Rozporządzenie niniejsze nabiera mocy o-
bowiązującej z dniem ogłoszenia.

Polskim.

Minister Przemysłu i Handlu

(—) **H a c i a.**

Szef Sekcji:

(—) **St. Brzeziński.**

Warszawa, dnia 5 lutego 1919 r.

173.

W myśl rozporządzenia p. Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 stycznia 1919 r. wszelkie zapasy bielonej wikliny winny być zgłaszane w Wydziale Surowców Wojennych Oddział Drzewa, Bielańska 10.

174.

Postanowienia Inspektoratu Skarbowego

Protokółem sporządzonym przez funkcjonariusza straży Skarbowej z dnia 18 stycznia 1919 r. ustalono, w obecności funkcjonariusza Policji z Ryk Gajka i Arkuszewskiego że wbrew § 1 ustawy o opodatkowaniu okowity Nr. rozp. 13 Dz. rozp. Nr. 5 roku 1915 zajmują się tajnem gorzelnictwem następujące osoby a mianowicie:

- 1) mieszkaniec Ryk Królewskich Stanisław Królik.
- 2) mieszkaniec Ryk kościelnych Andrzej Siwka.
- 3) mieszkanka Ryk Królewskich Rozalja Jezierska
- 4) mieszkaniec Ryk Królewskich Walenty Miłosz

Ponieważ stosownie do rozporządzenia Kierownika ministerstwa Skarbu z dnia 12 listopada 1918 r. (Nr. Monitoru Polskiego 205), na obszarze b. okupacji niemieckiej zachowują tymczasową moc obowiązującą przepisy prawne, które w chwili ustąpienia ces. - niem. władzy okupacyjnej obowiązywały w przedmiocie podatków bezpośrednich, pośrednich opłat skarbowych, wogóle danin publicznych, ustanowionych na rzecz skarbu państwa, jak również w przedmiocie monopolów państwowych, Inspektorat Skarbowy, na zasadzie § § 10, 11 i 12 wyżej wymienionej ustawy postanowił ukarać grzywną:

Stanisława Królika na 2500 Mk.

Andrzeja Siwka na 800 Mk.

Rozalję Jezierską na 500 Mk.

i Walentego Miłosza na 150 Mk.

Inspektor Skarbowy

L. Broniatowski.

Pom. Inspektora Skarbowego

E. Dyakowski.

175.

Dnia 13 lutego b. r. na posiedzeniu komisji złożonej w przedstawicieli służby folwarcznej i ziemian przyjęto warunki utrzymania służby folwarcznej. Warunki te obowiązują natychmiast i bezwzględnie zarówno wszystkich pracodawców, jak i pracowników na terenie pow. Garwolińskiego. Nie oznacza to bynajmniej, że ziemianie, dający w danej chwili lepsze warunki utrzymania, mają natychmiast obciąć je. Wywołało by to jedynie nowe rozgoryczenie. — Należy podnieść z uznaniem fakt i chęć dojścia do porozumienia wśród delegatów służby i właścicieli. Nasz wybitnie rolnicy powiat uniknął przeto wstrząśnień tak groźnych w obecnych przełomowych chwilach dla Ojczyzny.

PROTOKÓŁ.

Dnia 13 lutego 1919 roku na posiedzeniu Komisji, złożonej z 10 przedstawicieli od służby folwarcznej i 6 przedstawicieli od właścicieli ziemskich w obecności Pana Zastępcy Komisarza oraz delegata Ministerstwa Pracy przyjęto następujące warunki utrzymania służby folwarcznej:

- 1) Obie strony obowiązuje wzajemny grzeczny stosunek.
- 2) Obowiązkowe kontraktowanie służby na piśmie.
- 3) Rok kontraktowy zaczyna się od 1 kwietnia (dla służby pozostającej na miejscu rok 1919, ma 5 kwartałów, t. j. od 1-go stycznia 1919 r. do 1 kwietnia 1920 roku).
- 4) Wymówienie służby skutecznia się na 3 miesiące przed końcem roku, t. j. od 1-go do 10-go stycznia.
- 5) Wymówienie zrobione na 1-go paź-

dziennika jest ważne. Tam gdzie obecnie rok kontraktowy był od 1-go kwietnia, wymówienie zrobione 1-go stycznia jest ważne.

6) Przyjęcie umówionej służby następuje w dniu 1-go kwietnia.

7) Wydalenie w ciągu roku może nastąpić za obopólną zgodą, lub na mocy wyroku sądowego.

8) Fornał otrzymuje: ordynarji bez posyłki, 13½ korca, w tym 8 korcy żyta, 2 pszenicy i 3 korce jęczmienia. Tam gdzie sieją groch, dodatkowo ½ korca grochu.

UWAGA: a) Tam gdzie nie sieją pszenicy, jeden korzec pszenicy zamienia się 1½ korcem żyta.

b) Zboże wydane służbie winno być w dobrym gatunku,

c) Ordynarja wydaje się za kwartał zgóry, za wyjątkiem lipca, gdzie ordynarja wydaje się za 1 miesiąc zgóry (przednówek),

d) Korzec pszenicy i żyta winien ważyć 240 funtów, korzec jęczmienia 200 funtów i korzec grochu 260 funtów.

9) Mielenie do 10 korcy na razówkę o piaca dwór. Wskazanie miejsca mielenia należy do dworu. Waga i jakość mielenia obowiązuje młyn.

10) Pensja zasadnicza 200 marek. Dodatek drożyzniany na rok 1919 — 200 marek, razem 400 marek, płacone kwartalnie zdołu.

11) Służący winien otrzymać: 230 prętów ziemi, w tem 150 prętów pod późne kartofle, 30 prętów pod wczesne kartofle i 50 prętów pod ogrody.

UWAGA: a) Sadzenie kartofli dla służby winno się odbywać między 10 a 20 maja,

b) Wykopane kartofle powinny być zwożone do sklepiku (dołów).

12) 10 ćwiartek drzewa szczapowego, lub równoczynnik w innym opale. Drzewo należy mierzyć ćwiartkami kubicznymi, nowopolskiej miary.

13) Prawo utrzymania jednej krowy. Za czas niedoju w ciągu 45 dni, po ½ garnca mleka dziennie, lub ekwiwalent w pieniądzu 90 Marek, o ile majątek nie jest w stanie da-

wania mleka. Wrazie nieposiadania krowy, służący ma prawo przychówku, przyczem otrzymuje ½ garnca niezbieranego mleka dziennie, lub ekwiwalent jak wyżej, do czasu ocielenia. Paragraf niniejszy nie służy prawem do redukcowania przy utrzymaniu dwóch krów.

14) Utrzymanie krowy winno się składać: latem z pastwiska naturalnego (niesianego), jednakowego, jak dla krów dworskich—zimą winno się składać z siecarki, jednakowej, jak dla krów dworskich z dodaniem 5 funtów siana, lub w braku siana 5 funtów kartofli, albowiem 10 funtów innych okopowych. Służący otrzymuje także 6 worków korcowych plew rocznie, za wyjątkiem żytnich i jęczmiennych.

15) Służący ma prawo trzymania drobiu, za wyjątkiem kaczek, w dowolnej ilości.

UWAGA: Za szkody poczynione przez drób, odpowiada właściciel drobiu.

16) Obie strony uznają konieczność dążenia do mieszkania, złożonego z 2-ch izb, jednak ze względu na ogólne zniszczenie Kraju, terminów wprowadzenia dwu—izbowych mieszkań nie określają. W czasie obecnym dla jednej rodziny mieszkanie winno się składać z jednej izby na podłodze; wyjątek stanowią domy przeznaczone na rozbiórkę w przeciągu 2 ch lat. Mieszkania winny być dwa razy do roku bielone na koszt dworu. Drzwi i okna powinny być na czas zimowy odpowiednio zaopatrzone. Każda rodzina winna otrzymać jeden chlew i pomieszczenie na drzewo. Tam gdzie są dane chlewy, trzymanie trzody w mieszkaniach komorach i t. p. jest niedozwolone. Chlewy powinny być odosobnione od budynku mieszkalnego. W pobliżu mieszkania powinny być ustępy. Zanieczyszczanie w pobliżu mieszkań—jest wzbronione.

17) W majątkach pożądanem jest urządzenie łaźni.

18) Dzień pracy w polu trwa w lecie od wschodu słońca, nie wcześniej jak o godzinie 5 rano, do zachodu słońca, w zimie nie później jak o godzinie 7 rano do zachodu słońca. Przerwy w lecie na śniadanie i podwieczorek trwają po ½ godziny, na obiad 2 godziny. Zimą przerwa na obiad trwa tylko godzinę. Praca poza wymienionym czasem odpłaca się podług umowy. Roboty, które mogą

być wykonane w dni powszednie, nie mają być wykonywane w dni świąteczne.

19) Służący ma prawo do 2-ch dni wolnych w kwartale dla załatwienia osobistych interesów, poza nadzwyczajnymi, nieprzewidzianymi wypadkami.

20) Pomoc lekarska, akuszerska i apteczna.

21) Wrazie śmierci pracownika, lub jego żony, dwór obowiązany jest dać trumnę i 50 Marek. Wrazie śmierci dziecka, dwór daje tylko trumnę.

22) Obowiązkiem dworu jest dawanie furmanek po doktora, na ślub, chrzest, pogrzeb i wesele danego pracownika.

23) Nauka dla dzieci służby folwarcznej w szkołach jest bezpłatna (przy tworzeniu szkół gminnych potrzeby dzieci służby folwarcznej, ze względu na opłacanie przez dwory podatków szkolnych powinny być uwzględnione).

24) Posyłka nie obowiązkowa, lecz rozczyna, o ile jest, powinna pracować w danym dworze.

25) Wynagrodzenie czeladzi, tam gdzie pracujący dobrowolnie na nią się zgadza, wynosi:

1) dodatek zbożowy 2 do 4 korcy, dodatek w gruncie od 25 do 50 prętów. Płaca dzienna przy dodatkach w naturze powinna wynosić, w miesiącu listopadzie, grudniu, styczniu i lutym 2 marki; w miesiącach w marcu, kwietniu, wrześniu i październiku 3 Marki, w miesiącach, maju, czerwcu, lipcu i sierpniu po 4 Mk.

2) Płaca dzienna, bez dodatków w naturze powinna wynosić w miesiącach: listopadzie, grudniu, styczniu i lutym 2½ marki, w miesiącach: marcu, kwietniu, wrześniu i październiku 3½ Marki, w miesiącach: maju, czerwcu, lipcu i sierpniu—7 marek dziennie.

26) Strawne przy wyjazdach, bez obiadów i kolacji wynosi 3 marki, za całą dobę 6 marek. Powyższe diety wydaje się tylko przy wyjazdach, poza obręb majątku i w interesie pracodawcy.

27) Służbę folwarczną obowiązuje dobre

obchodzenie się z inwentarzem i narzędziami oraz sumienne spełnianie wszelkich robót powierzonych przez pracodawcę lub jego urzędników.

28) Stróż po dyżurze nocnym ma 6 godzin odpoczynku.

29) Dójki stale otrzymują: pięć korcy zboża, w tem 4 korce żyta, jeden korzec pszenicy, 100 marek pensji rocznej jak również 50 prętów ziemi, oraz mieszkanie, opał i krowę na utrzymaniu.

30) Komornicy otrzymują mieszkanie, chociażby wspólne, opał i warunki czeladzi z prawem utrzymania jednej krowy.

31) Leśnicy, karbowi i starsi rybacy otrzymują: o dwa korce ordynarji i 100 marek więcej niż fornale. Inne dodatki pozostają te same, jak u fornali.

32) Rzemieślnicy wykwalifikowani (umiejący wywiązać się ze swego fachu) jak to: kowal z chłopakiem, ogrodnik, stelmach i t. p. winni otrzymać: 18 korcy ordynarji, 800 marek pensji, 60 korcy gotowych kartofli, 50 prętów pod ogród, dwu izbowe mieszkanie, gdzie takowe są, i mają prawo trzymania dwóch krów, lub otrzymania garnca mleka dziennie.

Uwaga: Ordynarja składa się z 10 korcy żyta, 3 korcy pszenicy, 4 korcy jęczmienia i korca grochu. W majątkach, gdzie grochu nie sieją, zamienia się go tą samą ilością pszenicy

Uwaga: Pensja dla rzemieślników składa się z 400 Mk. zasadniczej i 400 marek drożyznianych.

Powyższe umowa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1919 roku za wyjątkiem płacy dziennej czeladzi. Zgodę i obowiązującą moc powyżej wymienionych warunków stwierdzają własnoręcznymi podpisami ze strony przedstawicieli większej własności: Wincenty Snieżko, Witold Rabek, Teodor Drewitz, Aleksander Mierzwiński, Jan Englert, Edward Żmijewski

Ze strony przedstawicieli służby folwarcznej: Leopold Ferst, Franciszek Fromczak, Jan Snopek, Ludwik Cholewa, Józef Rumianek, Leon Chryczko, Jan Poświata, M. Michalik,

Antoni Wardak.

Garwolin dnia 13 lutego 1919 r.

Podpisali: (—) *T. Drewitz, W. Rabek, W. Snieżko, Jan Englert, E. Żmijewski, L. Ferst, F. Fromczak, N. Snopek, Ludwik Cholewa, Józef Rumianek, Leon Kryczka, Józef Szydlowski, Jan Poświata (trzy krzyżyki) M. Michalik, Antoni Wardak.*

Delegat Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej

(—) **J. Gnoiński.**

Komisarz Rządu Polskiego w Garwolinie
w z. (—) **Lipowski.**

176.

Ministerstwo Spraw Wojskowych urządza kursy dla rusznikarzy. Osoby, pragnące w tym celu wstąpić do wojska, winny się zgłaszać do Wydziału Konserwacji Broni przy Dapart. Artyler. Min. Spraw Wojskowych od 9 do 10 przed południem z następującymi świadectwami: ukończenia szkoły, ukończonej praktyki slusarskiej i świadectwem moralności, potwierdzonem przez Komisarjat Policji Komunalnej. Kurs trwa od 3 do 6 miesięcy zależnie od zdolności, poczem odbywają się egzamina i nominacja na majstra danego stopnia i podoficera.

Prócz poborów podoficerskich, majstrowie wojskowi otrzymują od 7 do 14 mk. dziennie.

Majstrowie noszą umundurowanie wojskowe. Pierwszeństwo mają ci, którzy nie przekroczyli 30 lat i kawalerowie. Kandydat musi się zobowiązać do 6 letniej służby wojskowej.

Wrazie braku uzdolnienia zostaje zwolniony.

177.

Dnia 6 lutego powołana została przez zebranie ogólne Komisja Rejestracji Straz Miejskich w skład której weszli p. p. A. Wachowicz, J. Maszkiewicz i S. Bereziecki. Biuro Komisji mieści się w lokalu Sądu Miejskiego i urzęduje w poniedziałki, środy i piątki. Powyższe podaje się do wiadomości osób zainteresowanych.—

Burmistrz m. Garwolina

J. Podolszyński.

178.

Do liczby chorób. o których winno się zawiadamiać lekarza powiatowego, oprócz chorób zakaźnych należy i gorączka* połogowa. Lud nasz, zwłaszcza wiejski, przez złe rozumianą oszczędność, a najczęściej wskutek swej ciemnoty lekceważy wagę niesienia umiejętnej pomocy kobiecie rodzącej i zamiast do odpowiedzialnych i zawodowo wyszkolonych akuserek zwraca się o porady do licznych u nas po wsiach i miasteczkach babek wiejskich, kobiet prostych, ciemnych, które podejmują się czynności przy położnicach, często nie zdając sobie nawet sprawy, że one to właśnie przez swoje nieumiejętne, bez zastosowania koniecznej czystości, zachowanie się przy łóżku położnicy powodują ciężkie i długotrwałe choroby a nawet śmierć położnicy i dziecka. Pośród tych fałszywych „akuserek“ i „babeł“ wyróżnić należy szczególnie występne jednostki, które obrały sobie zyskowny interes w dopomaganiu do zbrodni wywoływania sztucznych poronień. Rozzuchwalone dotychczasową bezkarnością, zbrodniarki te w dalszym ciągu uprawiają swój nieczyny proceder. Wprawdzie wywołują one poronienia lekkomyślnie zwracających się do nich swych ofiar, lecz jednocześnie przez swoje nieumiejętne zastosowanie gwałtownych środków chemicznych i brudnych narzędzi już nie jedną kobietę wyprawili na tamten świat wskutek wywołanego krwotoku lub zakażenia krwi. Wszyscy praktykujący lekarze i akuszarki, wzywani do chorych na połogową gorączkę kobiet obowiązani komunikować lekarzowi powiatowemu o każdym takim wypadku w celu przeprowadzenia dochodzenia i pociągnięcia do odpowiedzialności winnych tej choroby.

Lekarz powiatowy:

Dr. Juchniewicz.

179.

Dnia 23 lutego w niedzielę o godz. 1 po południu w sali posiedzeń, gmachu Zarządu Powiatu Garwolińskiego, odbędzie się zebranie delegatów Straży Ognioowych Ochotniczych, po-

wiatu Garwolińskiego. W obradach wezmą udział przedstawiciele Władz Powiatowych i Zarządu Związku Świętego Florjana z Warszawy.

Niech każdy przeczyta i dobrze sobie zapamięta!

W polsce nieproduktywnie spoczywają miljardy. Tymczasem wartość pieniędzy stale się zmniejsza. Każdy posiadacz pieniędzy osobiście najlepiej się przekonał, ile już stracił. Im dłużej trzyma je w ukryciu, tem więcej traci. Natomiast kupując asygnaty polskiej pożyczki państwowej, dobrze zarabia i jednocześnie pomaga Ojczyźnie w jej ciężkiem obecnem położeniu.

Czyż słowa te nie powinny przekonać wszystkich posiadaczy pieniędzy, że najkorzystniejszą ich lokatą jest polska pożyczka państwowa?

W najlepiej więc zrozumianym interesie własnym i narodowym nie należy zwlekać z kupowaniem asygnat polskiej pożyczki państwowej, tembardziej, że każdy, zasilając w ten sposób skarb państwa, zapewnia bezpieczeństwo granic Polski, przyczynia się do Jej potęgi i stwarza sobie pomyslniejsze warunki bytu.

180.

Podaje się do wiadomości zarządów gmin żydowskich w pow. Garwolińskim, że p. nadrabiniowi Romerowi w Garwolinie została wypłacona suma Mk. 4047,84 fen., powstała jako zysk

ze sprzedaży cukru wielkanocnego w roku 1917 i złożona jako depozyt do kasy komunalnej.

Wymieniona suma zostanie przez nadrabina Romera wypłacona poszczególnym gminom stosownie do klasyfikacji gmin ustanowionej przez konferencję rabinów w dniu 22—6—1916 r. i w następujący sposób

Gminy Garwolin, Żelechów i Ryki po 607.19 Mk. 1821.57

Gminy Parysów, Sobienie i Łaskarzew po 431.74 „ 1295.22

Gminy Maciejowice, Sobolew i Osieck po 310.35 „ 931.05

Ogółem 9 gminom Mk. 4047.84

181.

Ogłoszenie.

Dnia 4 lutego b. r. zatrzymana została pod wsią Bączki, gm. Podlęż, klacz ciemno siwa, lat około 4, wzrostu małego, na prawej nodze № 43, na lewej litera S, ogon ucięty.

Klacz ta znajduje się przy Urzędzie Gminy Podlęż.

182.

Na zebraniu wyborczym z dn. 29 stycznia r. b. gminy Sobolew na sołtysów zostali wybrani pp.

Fląt Józef	na zast. Tomaszek Michał
Muraszek Stanisław	„ Szleńtak Wiktor
Chłopek Ignacy	„ Łukasik Adam
Bożek Jan	„ Gugala Józef
Pawlak Adam	„ Szymaniak Łukasz
Goliszewski Andrzej	„
Kowalczyk Władysław	„ Kisielski Andrzej
Wieczorek Stanisław	„ Pawlak Stanisław
Zdunek Józef	„ Chys Jan
Głębicki Jan	„ Żaczek Franciszek
Majek Stanisław	„ Banaszek Jan
Paciorek Wincenty	„ Błachnio Andrzej
Gładysz Bronisław	„ Bonecki Onufry
Wojewódzki Józef	„ Lewandowski Jan
Zdunek Jan	„ Babik Józef
Fląt Michał	„ Kowalczyk Mikołaj

Dymiński Michał	„	Sokół Józef
Kalbarczyk Jan	„	Mądry Stanisław
Ragus Władysław	„	Miłosz Andrzej
Banaszek Kazimierz	„	Niezgoda Stanisław
Kania Franciszek	„	Bieńko Józef
Czyszek Stanisław	„	Lubacz Kazimierz
Sochacki Jan	„	Zawadzki Teodor
Makowski Wawrzyniec	„	Czwarnowski Grzegorz
Talarek Onufry	„	Stępień Jan
Klimek Wojciech	„	Poświęta Jan
Głowienko Józef	„	Nowak Konstanty
Miłosz Andrzej		
Lis Józef		
Kołodziejek Piotr	„	Szaniawski Wojciech
Piechota Wojciech.		

183.

OGŁOSZENIE.

Główna Komisja Wyborcza na okręg wyborczy XIX w Łukowie na zasadzie art. 39 Ordynacji wyborczej podaje do wiadomości, że przeciw wyborowi posłów do Sejmu Ustawodawczego w osadzie Parysów wniesiony został protest przez wyborców żydowskich tej osady. Termin 10-dniowy do wnoszenia zarzutów co do treści protestu upływa z dniem 22 lutego 1919 r. Przed upływem tych 10 dni wolno każdemu wyborcy przeglądać protest i robić z niego odpisy w lokalu Głównej Komisji Wyborczej w Sądzie Pokoju Miejskim w Łukowie.

Przewodniczący Głównej Komisji Wyborczej

EUGENIUSZ STODOLAK—w. r.

184.

WYKAZ ZŁOŻONYCH DARÓW NA LWÓW.

Rada Opiekuńcza Okręgowa i Związek Kobiet pow. Garwolińskiego składają gorące podziękowanie za złożone tak ohołnie ofiary dla LWOWA i walczących tam na froncie żołnierzy.

ZŁOŻYLI OFIARY:

Za pośrednictwem p. J. Daszewskiej z Siedzowa: Piotr Kadzio z Siedzowa 15 mk.; Franciszka Ciarzyna 10 mk.; St. Krawczyk z Małej wsi 10 mk.; Bonifacy Gontarski z Podlesia 10 mk.; J. Tynoszek ze Śniadkowa 15 mk.; Jan Nowak z Pełbudy 5 rub. Z drobnych ofiar zebrano w Siedzowie 34 mk. 2 Kor. Od służby folwarcz. z Siedzowa 13 mk., od służby folwarcz. ze wsi Podlesi i Mała wieś 59 mk., p. J. Daszewska 20 mk. i 3 pudy 10 fun. kaszy. Razem 185 mk. 5 rub. 2 Kor.

OFIAROWALI W NATURZE:

Gospodarze i służba folwarczna z Siedzowa: Chleba 9 bochenków, kaszy jaglanej 23 f.; kaszy jęcz. 32 f. Mąki 9 f.; koszul 16 szt. kałesonów 1 para.

Z MAŁEJ WSI: Koszul 7 szt. kałesonów 1 para. chleba 2 boch.

ZE WS WYSÓCZYN: Wojciech Budyta 100 rub., Marcin Zapaśnik 50 mk., Piotr Sabała 25 rb., Andrzej Bombik 25 rb. i koszulę, Piotr Grzywka 20 rb. i koszulę, Katarzyna Książek 16 rb., Józef Sabała 15 rb., 1 mk. 50 f., Paweł Lempkowski 15 rb., Józef Książek 21 mk., Józef Rozum 10 rb., Piotr Bukat 10 rb., Antoni Płaczek 10 rb. 2 mk., Barbara Rozum 10 rb., Wojciech Kurdel 10 rb., Franciszek Sujka 10 rb. i koszulę, Antoni Żelazo 9 rb., Andrzej Lempkowski 8 rb., Jakób Siejka 6 rb., Franciszek Rozum 5 rb., Błażej Rozum 5 rb. i koszulę. Z drobnych ofiar 38 rb. 25 mk. 50 f. Razem 352 rb. 100 mk.

ZE WSI KĘPA WYSOCKA: Marcin Sabała 19 rb., Stanisław Kociszewski 6 rb., Katarzyna Zapaśnik 5 rb., Stanisław Woźniak 10 mk. Z drobnych ofiar 9 rb. 11 mk. Razem 39 rb. 21 mk. 4 koszule.

ZE WSI ZAMBRZYKÓW STARY: Michał Bunder 9 rb. 1 koszulę, 1 kw. kaszy, Jan Stelmaszczyk 5 rb. 1 koszulę i kw. kaszy, Andrzej Lech 10 mk. Z drobnych ofiar 4 rb. 59 mk. Razem 28 rb. 69 mk.

ZE WSI GOŻLIN: Z drobnych ofiar 27 mk. 60 f.

ZE WSI SZYMANIEWICE BISKUPIE: Z drobnych ofiar 16 rb. 50 fen. w naturze: 6 koszul, 2 czapki, 4 boch. chleba, mąki razowej 9 f. mąki pyłowej 40 f.; kaszy jagl. 5 f. kaszy jęczmiennej 30 f. Kazimierz Budyta z Niecieczy 10 mk.

Zebrane przez pp. A. Kędziarską i Zofję Trzaskowską w miasteczku SOBIENIE-JEZIORY 112 mk. Wojc. Budyta z Sobień 40 mk., St. Russek z Sobień 10 mk., Teodor Dłużniewski z Sobień 10 mk., Kaz. Zieliński z Sobień 10 mk., J. Smereczyński z Sobień 10 mk., K. Gralewski z Sobień 10 mk., W. Trzaskowski z Sobień 10 mk., Jan Kędziarski z Sobień 10 mk. Ks. Proboszcz Powęzka 10 koron. Razem 222 mk. 10 koron. P. Wilkońska z Górzna gotówką 50 rub. oraz w naturze 5 f. cukru; mydła 2 1/4 f. owoców suszonych 5 f., słoniny 8 1/2 f., kawy żółdziowej 1 f.; herbaty 1 1/2 f. tapioki 4 paczki, świec 4 szt. zapalki 2 dziesiątki, papierosów 25 szt. płótna nowego 8 1/2 łok. burka 1; koszula 1; pończochy weł. 1 para; skarpetek 4 pary 2 szcztotki.

Z GARWOLINA: Pp. J. i M. Perycz 150 mk., D-równa Krasowska 20 mk. 1 koszula 1 para kałesonów, I. L. bochenek chleba i 1 1/2 f. słoniny, P. K. Roszkowski z Gończy 300 mk. Pp. DREWITZOWIE 500 rb. oraz 1 korzec grochu, 1 paltó wataniane, 1 ciepła kurtka wełniana 4 pary skarpetek wełnianych 1 para rękawiczek wełnianych, 2 czapki, 2 koszule na bandaże 1 worek nowy. d. c. n.

Warunki Prenumeraty: rocznie 24 m., kwartalnie 6 m. pojedynczy 30 f.

Cena ogłoszeń: 75 f. za wiersz drobnego pisma.

Redakcja i Administracja: Wydział komunalny, Powiat.

Redaktor: M. Haciewicz.

Wydawnictwo Urzędu Powiatowego w Garwolinie.